

Politikk for utvikling og kvalitet i studieporteføljen

1. Formål

Politikk for utvikling og kvalitet i studieporteføljen skal bidra til å sikre høy kvalitet i studietilbudene og i studieporteføljen som helhet. Politikken skal gi grunnlag for å ta strategiske og gode valg for å styrke kvaliteten i studieporteføljen og i hvert enkelt studietilbud. Den skal understøtte NTNUs strategi og være retningsgivende for utviklingen av studieporteføljen. Politikken skal bidra til å sikre vesentlige kvalitetsområder av betydning for studentenes læringsutbytte, og fremme kvalitetskultur.

2. Gjelder for

Politikken gjelder for alle virksomhetsområder og organisatoriske enheter.

3. Begrepsavklaringer

Kandidat

En kandidat er en student som har gjennomført en gradsgivende utdanning, jf. Forskrift om grader og beskyttede titler, og enkelte utvalgte videreutdanninger.

Kvalitetskultur

En kvalitetskultur innebærer å fremme felles verdier og normer for høy kvalitet. En kvalitetskultur er videre forbundet med en organisasjon der prinsipper som inkludering, åpenhet og medbestemmelse blir tillagt vekt.

Kvalitetsområde

Et kvalitetsområde er et tematisk område NTNU har særlig fokus på ved utvikling av studieporteføljen. Kvalitetsområdet har tilhørende krav som *går utover* myndighetskravene og danner beslutningsgrunnlag ved opprettelse, videreføring, endring og nedleggelse av studietilbud.

Læringsmiljø

Læringsmiljø ved NTNU omhandler faktorer som påvirker studentenes fysiske, psykososiale, organisatoriske, digitale og pedagogiske læringsmiljø.

Studieportefølje

Studieporteføljen består av alle studiepoenggivende studietilbud. Etterutdanning er ikke studiepoenggivende og inngår derfor ikke i studieporteføljen.

Studietilbud

Studietilbud omfatter alle gradsgivende studier, studieprogrammer, videreutdanninger, årsstudier og enkeltemner.

4. Overordnede føringer

Utvikling av studieporteføljen skal skje innenfor rammer og overordnede føringer gitt i lov, forskrift, politiske føringer og NTNUs strategi. Noen sentrale føringer for arbeidet:

Forskrift om tilsyn med utdanningskvaliteten i høyere utdanning (Studietilsynsforskriften)

Studietilsynsforskriften stiller krav til at NTNUs systematiske kvalitetsarbeid på utdanningsområdet er forankret i NTNUs strategi, og at alle vesentlige områder av betydning for kvaliteten på studentenes læringsutbytte dekkes (§ 3-1(2), § 4-1 (1)). Resultater fra kvalitetsarbeidet skal inngå i kunnskapsgrunnlaget ved vurdering og strategisk utvikling av institusjonens samlede studieportefølje (§ 4-1 (6)). Arbeidet skal fremme en kvalitetskultur (§ 4-1 (2)).

NTNU er forpliktet til å ha økt oppmerksomhet på kvalitet og samfunns- og arbeidslivsrelevans, gjennom internasjonale føringer gitt i *Standards and Guidelines for Quality Assurance in the European Higher Education Area (ESG)*.

Stortingsmeldinger

Det er særlig to stortingsmeldinger som er sentrale for NTNUs arbeid med å heve kvaliteten i studieporteføljen.

I Stortingsmelding nr. 16 (2016-2017) *Kultur for kvalitet i høyere utdanning*, gir regjeringen uttrykk for et ønske om bedre arbeidsdeling i universitets- og høyskolesektoren. Stortingsmelding nr. 29 (2016-2017) *Perspektivmeldingen 2017*, tydeliggjør behovet for en effektiv og målrettet offentlig ressursbruk for å trygge velferdsstaten, herunder styrket kompetanse og investeringer i utdanning, forskning og innovasjon.

NTNUs strategi

NTNUs strategi legger klare føringer for utvikling av studieporteføljen. Det fremgår av strategien hvilke utvalgte innsatsområder som skal vektlegges for å sikre høy kvalitet i studietilbudene og i studieporteføljen som helhet.

5. Kvalitet i studieporteføljen

NTNU skal være et internasjonalt orientert breddeuniversitet med en teknisk-naturvitenskapelig hovedprofil, med tverrfaglig styrke og tyngdepunkt innen profesjonsutdanning. Som flercampusuniversitet har NTNU et særlig ansvar for å være en tydelig aktør i byene og regionene der vi har vår hovedaktivitet. Dette skal være styrende for utviklingen av studieporteføljen. Hovedprofilen skal komme til uttrykk i studietilbudenes læringsutbyttebeskrivelse, gjennom kunnskap, ferdigheter eller generell kompetanse.

Grunnleggende forutsetninger for utvikling av høy kvalitet i utdanningen, er at studietilbud forankres i solide fagmiljø, har relevans for samfunns- og arbeidsliv, er internasjonalt orientert, bidrar til NTNUs samfunnsoppdrag og stimulerer til tverrfaglig samhandling.

Politikken skal bidra til utvikling av en kvalitetskultur og fremme felles verdier og forståelse for hva som forventes av hvert enkelt studietilbud. Den gir grunnlag for å ta strategiske valg om utvikling av kvalitet og helhet i studieporteføljen. Utdanningsledelsen skal tilrettelegge for gode interne prosesser og diskusjoner med involvering av ansatte og studenter.

NTNUs kvalitetssystem gir ytterligere beskrivelse av det systematiske arbeidet med roller, ansvar, oppgaver og prosesser.

Kvalitetsområder

Med utgangspunkt i prinsipper, krav og føringer, er det definert seks kvalitetsområder for utdanningsområdet: strategisk betydning, ett universitet i tre byer, kandidatprofil, attraktivitet og læringsmiljø, faglig bærekraft og økonomisk bærekraft. Hvilket nivå i organisasjonen som er ansvarlige for oppfølging og beslutning om kravene er oppfylt på hvert kvalitetsområde, fremgår av tabellen.

Kvalitetsområder	Nivå i organisasjonen
5.1 Strategisk betydning	Styret, rektor og fakultet
5.2 Ett universitet i tre byer	Styret, rektor og fakultet
5.3 Kandidatprofil	Fakultet og institutt
5.4 Attraktivitet og læringsmiljø	Fakultet og institutt
5.5 Faglig bærekraft	Fakultet og institutt
5.6 Økonomisk bærekraft	Fakultet og institutt

5.1 Strategisk betydning

Strategisk betydning innebærer en vurdering av studietilbudenes samfunnsmessige begrunnelse og betydning, relevans for NTNUs strategiske utvikling og oppfølging av nasjonale føringer.

Følgende skal vektlegges:

- Studieportefølje som sikrer kompetanse som er viktig for fremtidens samfunn og arbeidsliv.
- Internasjonalt fremragende forsknings- og kunstmiljø, og miljø for nyskaping skal bidra i studieporteføljen, spesielt i ph.d.-utdanning.
- Videreutdanning og samarbeidsprogrammer med andre utdanningsinstitusjoner skal utvikles som del av den samlede studieporteføljen.
- Studieportefølje som bidrar til arbeidsdeling i sektoren.

5.2 Ett universitet i tre byer

Et studietilbud som tilbys på flere studiesteder skal ha like læringsutbyttebeskrivelser og likeverdig læringsmiljø. Studieporteføljen skal bidra til hensiktsmessig intern arbeidsdeling og synliggjøre regionenes styrker.

Følgende skal vektlegges:

- Samarbeid og videreutvikling av fagmiljøenes kompetanse for å sikre samme kvalitet i alle studiebyene.
- Utnytte og understøtte regionenes komplementære styrker.
- Nettpedagogisk kompetanse og ferdigheter i bruk av digitale verktøy og teknologi skal bidra til å sikre likeverdige studietilbud og studiestøtte i studiebyene.
- Et helhetlig læringsmiljø basert på felles identitet og lokal kulturbygging.

5.3 Kandidatprofil

NTNUs hovedprofil og verdier skal kjennetegne våre kandidater. Kandidatene skal ha tilegnet seg solid fagkompetanse, evne til å se denne i en større kontekst og kapasitet til livslang læring.

Følgende skal kjennetegne NTNUs kandidater:

- Faglig dybde og bredde, og evne til tverrfaglig samhandling.
- Være kreative og konstruktive, med evne til etisk og kritisk tenkning.
- Evne til å håndtere omgivelser i endring, bruke teknologi og bidra til innovasjon.
- Kjennskap til og erfaring med fagfeltets kunnskapsutvikling.
- Relevant kompetanse for samfunn og arbeidsliv i et nasjonalt og internasjonalt perspektiv.

5.4 Attraktivitet og læringsmiljø

Attraktivitet og læringsmiljø innebærer en vurdering av etterspørsel fra aktuelle søkere, godt og inkluderende læringsmiljø og kandidatenes attraktivitet og relevans for samfunn og arbeidsliv.

Følgende skal vektlegges:

- Rekruttering av godt kvalifiserte og motiverte søkere.
- Helhetsperspektiv på læringsmiljø og studentens faglige og personlige utvikling.
- Studentinvolvering og gode strukturer for studentdemokrati.
- Attraktive kandidater for samfunn og arbeidsliv nasjonalt og internasjonalt.

5.5 Faglig bærekraft

Faglig bærekraft innebærer en vurdering av fagmiljøenes forutsetninger for og evne til å utvikle og gjennomføre fremtidsrettet utdanning av høy kvalitet og relevans. Fagmiljøenes størrelse, aktivitet og utviklingsorientering innenfor både forskning og utdanning er fundamentet for studieporteføljen.

Følgende skal vektlegges:

- Faglig og utdanningsfaglig kompetanse skal dekke bredden av emner i studietilbudet, og skal klart overgå myndighetenes minstekrav.
- Studietilbud forankres i det fagmiljøet med størst faglig aktivitet på fagområdet, og emner skal gjennomføres av fagmiljøer med relevant kompetanse.
- Aktivt evaluerings- og utviklingsarbeid på både program- og emnenivå, forankret i lærer- og studentkollektivet.
- Læringsaktiviteter og vurderingsformer skal være forskningsbasert.
- Formaliserte møteplasser for fagmiljøets forskning og utdanning.
- Tverrfaglig samhandling og tilrettelegging for faglig progresjon frem til doktorgrad.

5.6 Økonomisk bærekraft

Økonomisk bærekraft innebærer en vurdering av studietilbudenes økonomi og ressursutnyttelse. Hensiktsmessig arbeidsdeling skal hindre overlappende studietilbud.

Følgende skal vektlegges:

- Studieprogram skal som hovedregel være økonomisk bærekraftige, dvs. være fullfinansiert.
- Unntak fra hovedregelen kan gjøres dersom studietilbudet:
 - forventes å bli viktig i fremtiden.
 - er strategisk viktig for NTNU.
 - følger av nasjonale forpliktelser.
- Hensiktsmessig utnyttelse av undervisnings-, lærings- og personalressurser.
- Lavt frafall og høy gjennomstrømning på normert tid.
- Faglig samarbeid fremfor intern konkurranse.

6. Roller og ansvar

NTNUs styre

- Fastsetter strategi og utviklingsmål for utdanningsområdet.
- Gjør årlig opp status vedrørende kvalitetsarbeidet og utviklingen av studieporteføljen, og fatter vedtak om endringer.

Rektor

- Vedtar politikk for utvikling av studieporteføljen.
- Har overordnet ansvar for kvalitetssikring og at utviklingen av studieporteføljen bidrar til å realisere NTNUs strategi.
- Orienterer styret om arbeidet med utvikling av studieporteføljen.

Dekan

- Er ansvarlig for kvalitetssikring og at utviklingen av studieporteføljen på fakultetene er i samsvar med NTNUs strategi og politikk for studieportefølje.
- Har ansvar for arbeidet med utvikling av studieporteføljen innenfor sitt myndighetsområde, dvs. studieprogrammer som i sin helhet utføres innenfor egen enhet og deler av studieprogram som utføres innenfor egen enhet.

Instituttleder

- Er ansvarlig for kvalitetssikring av instituttets emner og sikre helhet i studieprogrammene.

Studieprogramleder

- Har ansvar for kvalitetssikring og for å ivareta langsiktig utvikling av studieprogrammet.

Emneansvarlig

- Har ansvar for kvalitetssikring i planlegging, gjennomføring, koordinering og evaluering av emnet.

Forvaltningsutvalgene

- Er ansvarlig for den tverrfakultære koordineringen for hhv. sivilingeniør-, lektor- og ingeniørutdanningene.

Forskningsutvalget

- Er et strategisk rådgivende utvalg for rektor og utvalget, og skal blant annet utvikle forskerutdanningen og ivareta forskningsetikk.

Utdanningsutvalget

- Er et strategisk rådgivende utvalg for rektor innenfor utdanningsområdet, og skal gi råd til rektor om kvalitetssikring av utdanningsvirksomheten og den årlige kvalitetsmeldingen.